

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hyvinvointialueiden raportoinnin tietosisällöt ja niiden hyödyntäminen valtiovarainministeriössä

HANNA-MARI TALKKA, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
AURA TUTUKSI: HYVINVOINTIALUEIDEN RAPORTOINTI
4.10.2022

**Hyvinvointialueiden
talousraportointi
– tietosisällöt muodostetaan
yhteistyössä**

Raportoinnin tietosisällöt

- Hyvinvointialueen tietosisältötyö tehdään yhteistyössä raportoijien ja tiedon käyttäjien kanssa (Laki hyvinvointialueista 120 §)
- Ei turhaa tietoa, jokaiselle raportoitavaksi edellytettävälle tiedolle on käyttötarkoitus
- Tietosisällöt ovat nyt parin viime vuoden aikana kokeneet suuria mullistuksia, tavoitteena on saada raportointiin pysyvyyttä ja pidempiä vertailukelpoisia aikasarjoja ohjauksen ja arvioinnin mahdollistamiseksi
- Raportointityöhön voi osallistua hyvinvointialueita ryhmässä edustavan jäsenen kautta, aktiivisella palautteella lausuntokierroksilla sekä Valtiokonttorin viestintäkanava kuntadata@valtiokonttori.fi kautta.
- Hyvinvointialueet ovat erilaisia ja tavat järjestää palveluita ovat erilaisia, siitä johtuen tietosisällöt ovat laajoja kokonaisuuksia: ohjeet ja yhteinen ymmärrys rahavirtojen luokittelusta palveluille on tärkeää ja edellyttää paljon avointa keskustelua

TATITYY (taloustietojen yhteensovittamisen yhteistyöryhmä)

- sovittaa yhteen, kehittää ja varmistaa kuntien ja hyvinvointialueiden raportoinnin sisältö kansantalouden tilinpidon ja muun tilastoinnin, ohjauksen, lainsäädännön ja ohjeiden edellyttämällä tavalla
- seurata lainsäädännössä tapahtuvia automatisoituun talousraportointiin vaikuttavia muutoksia
- ylläpitää kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietoihin ja -raportointiin liittyviä sanastoja, koodistoja ja raportoinnin teknisiä kuvauksia tarvittavine ohjeineen
- koordinoida paikallishallinnon talouden kirjaamiskäytäntöjen ja tulkintojen yhtenäisyyttä
- koordinoida eri viranomaisten tehtävinä olevien ja laissa määrättyjen yhteistyöelinten sekä neuvottelukuntien vastuulla olevien julkisen talouden käsitteiden ylläpitoa
- huolehtia siitä, että raportoinnin tietomäärittelysten ylläpidossa käytetään kansallisia yhteentoimivuuspalveluja ja -menetelmiä (sanastot, koodistot, xbrl-taksonomia)

Hyvinvointialueen laadukas raportointi ei synny ilman viestintää

Sisäinen viestintä

- Raportoitavaa tietoa ei tarvitse hyväksyttää hallintoelimissä mutta huolehdittehan sisäisestä tiedonkulusta ennen tiedon julkaisua

Hyvinvointialueen ja –yhtymän vastuuhenkilöt

- Kulkeeko raportointiin liittyvä tieto raportoijalle ja edelleen organisaation sisällä?

Yhteistyö

- Talousraportoinnin kehittäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä sekä palvelukeskusten että järjestelmätoimittajien kanssa

Tutkihallintoa.fi

- Avoin tieto avaa mahdollisuuksia uudenlaiseen keskusteluun palvelutuotannon kehittämisestä

**Mihin raportoitua tietoa
käytetään
valtiovarainministeriössä?**

Valtiovarainministeriön tehtävät taloustiedon parissa

- Valtiovarainministeriön tehtävät taloustiedon hyödyntäjänä on säädetty pääosin laissa hyvinvointialueista ja laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta
- Talouden tasapaino ja rahoituksen riittävyys, lainakannan kehittyminen suhteessa investointeihin, rahoituslaskelmat ja rahoitusmallin kehittäminen
- Valtiovarainministeriö osallistuu mm. hyvinvointialueiden vuosineuvotteluihin Hythanekiin, STM ja SM neuvottelukuntiin
- Valtiovarainministeriössä toimii myös Kustannusvaikuttavuuden osaamiskeskus, jonka tehtävänä on auttaa julkista sektoria löytämään toimia, joilla saadaan mahdollisimman paljon hyötyjä suhteessa palveluiden kustannuksiin

Laki hyvinvointialueesta: otteita tehtävistä, joissa käytetään talousraportoinnin tietoa	
<p>6 § Hyvinvointialueen tehtävät Hyvinvointialue järjestää sille lailla säädetty tehtävät. Hyvinvointialue voi lisäksi alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä. Hyvinvointialue voi alueellaan tai yhdessä toisen hyvinvointialueen kanssa myös tämän hyvinvointialueen alueella harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, jos se tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Hyvinvointialueen toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla säädetään luvussa 15.</p>	HHTPP, HKLMY
<p>4 § Hyvinvointialuekonserni Yhteisö, jossa hyvinvointialueella on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on hyvinvointialueen tytäryhteisö. Hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin.</p>	HTOLT
<p>11 § Yleinen seuranta Valtiovarainministeriö seuraa yleisesti hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta sekä huolehtii</p>	Kaikki raportointikokonaisuudet
<p>12 § Julkisen talouden suunnitelma Hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyyttä niiden tehtävien hoitamiseen kokonaisuutena ja hyvinvointialueittain (<i>rahoitusperiaate</i>) arvioidaan julkisen talouden suunnitelmassa</p>	Kaikki raportointikokonaisuudet
<p>15 § Lainanottovaltuus Tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainamäärä kymmenellä. Vuosikatteen arvona käytetään hyvinvointialueen tilikautta edeltävän vuoden talousarvion mukaista arvoa, jota voidaan oikaista 120 §:n mukaisen talouden seurannan tiedoilla.</p>	HHKNR Q4, HTAS, + mahdollinen oikaisu ajantasaisella talousraportointitiedolla
<p>123 § Talouteen liittyvä arviointimenettely 1) hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 115 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa; 2) hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin; 3) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin; tai 4) hyvinvointialueelle on myönnetty 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu lainanottovaltuus taikka kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta.</p>	HKOTR

Laki hyvinvointialueen rahoituksesta: otteita tehtävistä, joissa käytetään talousraportoinnin tietoa	
<p>5 §, 6 § ja 8 § Valtion rahoitus, sen taso ja tason muutos</p> <p>Valtion rahoituksen perusteena käytetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käyttökustannuksia, rahoituskustannuksia sekä suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia. Huomioitavista käyttökustannuksista vähennetään vuosikohtaisesti hyvinvointialueiden asiakas- ja käyttömaksut sekä muut toiminta- ja rahoitustuotot.</p> <p>Kustannustason muutosta laskettaessa otetaan huomioon hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennalliset kustannukset, palvelutarpeen muutos sekä toteutuneiden kustannusten jälkikäteinen tarkistus.</p>	HHTNR Q4 ja HHTPP
<p>Luku 3 Sosiaali- ja terveystalouden rahoitus</p> <p>Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset muodostuvat laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon perushinnat 14 §:ssä tarkoitetuilla hyvinvointialuekohtaisilla palvelutarvekertoimilla (tarkistetaan väh. 4 v välein) ja hyvinvointialueen asukasmäärällä. Perushinnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen valtion rahoituksen perusteena olevien laskennallisten kustannusten perusteena käytettävää asukaskohtaista laskennallista perustetta tai määräytymisperusteiden asukaskohtaista hintaa;</p>	HHTPP
<p>Luku 4 Pelastustoimen rahoitus</p> <p>Hyvinvointialueen pelastustoimen laskennalliset kustannukset muodostuvat kertomalla asukaskohtainen pelastustoimen perushinta hyvinvointialueen asukasmäärällä ja lisäämällä tuloon pelastustoimen asukastiheyden ja riskitekijöiden perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.</p>	HHTPP
<p>Luku 5 26 § Lisärahoitus</p> <p>Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.</p>	Kaikki raportointikokonaisuudet
<p>34 § Hyvinvointialueiden koko maan valtion rahoituksen tason määräytyminen vuosina 2023 ja 2024</p> <p>Tammikuun 2022 erilliskysely:</p> <p>Hyvinvointialueiden valtion rahoituksen koko maan taso vuonna 2023 perustuu kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien 5 §:ssä tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien kustannusten vuoden 2022 kuntien Tilastokeskukselle toimittamien talousarvotietojen perusteella laskettuun yhteismäärään, johon tehdään 7–9 §:ssä tarkoitettut tarkistukset.</p>	VM erilliskysely 01/2022
<p>35 § Siirtymätasaus</p> <p>Hyvinvointialueen rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja hyvinvointialueen alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten kuin 2–5 momentissa säädetään. laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten erotus lasketaan vuoden 2022 tasolla. Hyvinvointialueen alueen kuntien toteutuneet kustannukset otetaan huomioon kuntakohtaisesti vuosien 2021 ja 2022 keskiarvoina, jotka korotetaan vuoden 2022 koko maan tasolle. Keskiarvon laskennassa käytetään vuodelta 2021 kuntien Valtiokonttorille toimittamia tilinpäätöstietoja ja vuodelta 2022 kuntien talousarvotietoja. Toteutuneet kustannukset tarkistetaan vuonna 2023 vuoden 2024 rahoituksesta lukien kuntien Valtiokonttorille toimittamien vuoden 2022 palvelukohtaisten tilinpäätöstietojen perusteella.</p>	Kuntien KKTPP vuosilta 2021 ja 2022

**Askarruttaako jokin
hyvinvointialueiden
talousraportoinnissa?**

**Ei hätää, sillä Kuntien ja
hyvinvointialueiden
taloustietopalvelun palvelukanava
auttaa!**

**Ota yhteyttä:
kuntadata@valtiokonttori.fi**

KUNTADATA

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

HANNA-MARI TALKA, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
HANNA-MARI.TALKA@GOV.FI